

BOG

JAPANISME PÅ DANSK (/BOEGER/JAPANISME-PA-DANSK)

Af
Mirjam Gelfer-Jørgensen (/forfattere/mirjam-gelfer-jorgensen)
(2013)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A29960895&fragment=content)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/japanisme-pa-dansk) for at anmelde

Facebook

([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/japanisme-pa-dansk&title=Japanisme%20p%C3%A5%20dansk)
u=<http://litteratursiden.dk/boeger/japanisme-pa-dansk&title=Japanisme på dansk>)

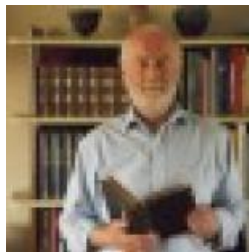
Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/japanisme-pa-dansk&status=Japanisme%20p%C3%A5%20dansk)

url=<http://litteratursiden.dk/boeger/japanisme-pa-dansk&status=Japanisme på dansk+http://litteratursiden.dk/boeger/japanisme-pa-dansk>)

ANMELDELSE

23 sep.13

(/users/torben-wendelboe)

Af **Torben Wendelboe** (/users/torben-wendelboe)

Skribent

Så fik dansk kunsthistorie endnu et hovedværk. Fremragende overblik over den største revolution i nyere kunsthistorie og dens virkninger i Danmark.

Det er et fantastisk spændende stof, som dr. phil. Mirjam Gelfer-Jørgensen her har kastet sig over, og med sin base i Det Danske Kunstindustrimuseum/Designmuseum Danmark har hun noget

nær den optimale baggrund for sin fremstilling.

Da den amerikanske flåde med Matthew Perry i spidsen ved et stykke gedigent kanonbådsdiplomati i midten af 1850'erne tvangsåbnede Japan mod Vesten efter omkring 250 års selvvalgt isolation, var det ikke kun en handelsøkonomisk revolution, han satte gang i. Han satte også gang i den mest omfattende revolution i den nyere kunsthistorie, en revolution, der ændrede Vestens billedkunst for altid, og som den dag i dag er i levende udvikling.

Hvad skete der? Der skete det, at samtidig med at der skabtes samhandel med det fjerne lukkede rige, skyllede en strøm af kunst og kunstindustri ud af det ekstremt forfinede kulturland, og denne kunstbølge ramte Vesteuropa i årene derefter som en fantastisk og befriende påvirkning af hele kunstlivet.

Noget af det mest synlige var den japanske ukiyo-e kunsts indflydelse på tidens ikke mindst franske malere. Ukiyo-e kunsten - det betyder billeder fra den flydende verden, altså det dennesidige, hverdagslivet modsat det ophøjede og religiøse - nåede navnlig frem som træsnitkunst af store mestre som Utamaro, Hokusai, Hiroshige og Kunisada, og den fladeopfattelse, komposition og det anderledes perspektiv, som de europæiske kunstnere her fandt i en i Europa stagnerende og tør kunstnerisk periode, blev af uvurderlig betydning for dem.

Hvis jeg for tydelighedens skyld skal stramme den lidt, vil jeg hævde, at uden indflydelsen fra den japanske kunst havde vi i dag knapt kendt kunstnere som Manet, Monet, Gauguin, Toulouse-Lautrec, van Gogh, Cassatt, Klimt o.s.v. Så meget skylder de indflydelsen fra den japanske kunst, der fornyede deres maleri totalt. En fantastisk historie. Velkendt, naturligvis, men stadig underbelyst. Japonismen. Eller japanismen.

Helt så voldsomt skete det ikke i Danmark, kan Gelfer-Jørgensen korrekt konstatere, hvad malerkunsten umiddelbart angik. Men sammen med ukiyo-e kunsten kom også en strøm af kunsthåndværk til Vesten, og også her revolutionerede den forfinede kunst i keramik, lakarbejde, sværdprydelser og meget mere Vestens opfattelse af, hvad brugskunst virkelig kunne være. Og det var denne bølge, der også ramte Danmark, og det er denne stadig levende indflydelse, hun helliger størstedelen af sit imponerende værk.

Gelfer-Jørgensen skildrer med imponerende overblik udviklingen, fra den i Danmark virkelig tager fart i 1880'erne med frontfigurer som de to centralt placerede porcelænsfolk Arnold Krog og Pietro Krohn fra hhv. Den Kgl. Porcelænsfabrik og Bing & Grøndahl. De tog virkelig den japanske motivverden til sig.

Art Nouveau-kunsten rider i den grad på den japanske bølge, og Gelfer-Jørgensen demonstrerer, hvordan retningens vel mest markante figur, Thorvald Bindesbøll, er afgørende inspireret af den japanske brugskunst. For eksempel er det utrolig fascinerende at se, hvordan det japanske samuraisværds parerplader - de såkaldte tsuba - med deres fantastiske juvelerkunst hos ham kopieres/genopstår som møbelbeslag og Art Nouveau-brocher.

Japanismen fejer igennem alt, skildres det. Keramik, møbelkunst, arkitektur, tekstil, alt gennemstrømmes af det japanske. Og for nu at gå til bogens slutning: Det bliver ved! Gelfer-Jørgensen kan hos dagens brugskunstnere se en stadig fascination af Japan, og hun kan konstatere, at hvor dannelsesrejsen for guldalderens kunstnere gik til Italien, går den for dagens danske kunsthåndværkere til Japan i en bestandig kulturudveksling mellem de to hinanden så fjerne riger. Det er helt fantastisk både analyseret og bredt ud i en fagligt så velfunderet fremstilling båret af engagement og fortælleglæde.

Emnet har hidtil været totalt underbelyst på dansk. Nu får den danske japanisme, der virkelig har været revolutionerende, så endelig det store værk, der har været så stærkt savnet. Derfor er værket den væsentligste danske kunst- og kunsthåndværkshistoriske udgivelse i årevis. Og så kan man i tillæg glæde sig over, at det statelige værk med sine vel cirka 450 fremragende illustrationer også indbyder til billedlæsning. Så fik dansk kunsthistorie endnu et hovedværk.

BOGDETALJER

Brugernes anmeldelser

0 anmeldelse

Log ind (</user/login?destination=/boeger/japanisme-pa-dansk%23comment-form>) eller opret en konto (</user/register?destination=/boeger/japanisme-pa-dansk%23comment-form>) for at skrive kommentarer

